
WE SRZODĘ DNIA 29. MARCA 1797.

Reszta Obwieszczenia.

§. XI.

Ow szlachcic, który na naznaczonym mieyscu, dług iaki zapłacić, lub iakowy obowiązek dopełnić wyraźnie przyrzeka, może względem tegoż zapłacenia lub obowiazku, przez aktora do tego sądu bydź pozwanym, którego by iuryzdykcyi pozwany z swoiey osobistej własności podpadał, gdyby na owym mieyscu mieszkał na którym zapłacenie, lub obowiązek dopełniany bydź ma.

§. XII.

Żałoby przeciwko wielu współpozwanym którzy z własności swoich osób do rozmaitych należą iuryzdykcyi w tym sądzie roztrząsane bydź mają, któremu pierwszy w żalobie wzmiankowany podlega, a zatym i inni do teyże sprawy współpozvani, przed tym samym sądem stawac i odpowiadać obowiazani są.

§. XIII.

Gdy sprawa iakowa do sądu przyzwoitego wprowadzona, i żałoba stronie przeciwney oddana zostanie, takowa u tegoż samego sądu, aż do końca doprowadzona bydź ma, chociażby pozwany w ciągu procesu, swoię osobistą własność albo mieszkanie odmienił, nawet w tym przypadku, gdyby pozwany przed końcem procesu z tego świata zeszedł, dalszy bieg sprawy przeciwko sukcesorom prowadzony bydź ma, ani potrzeba będzie nowy proces rozpoczynać; tylko w owym przypadku, gdyby przeciw pozwanemu konkurs podniesiony został, powinny wszystkie sprawy w innych sądach wprowadzone ustać, a do sędziego konkursowego wytoczyć się mają.

§. XIV.

Proces konkursowy u tego sądu szlacheckiego prowadzony bydź ma, którego iuryzdykcyi dłużnik z własności swoiey osobistej i pomieszkania podlega.

§. XV.

Temu sądowi szlacheckiemu, którego iuryzdykcyi sprawy sporne podpadają, właściwa iest także iuryzdykcyja w interesach szlacheckiego urzędu sędziego, und temi stronami, które do tegoż sądu iako pozwane należą.

§. XVI.

Wykonanie sądowego rozkazu, który się do jakiego dobra nieruchomego ściąga, iako to są: Obsigillacye, spisanie inwentarzów, detaxacye, licytacye, tradycye, wizye, i tym podobne, w każdym przypadku do tego sądu szlacheckiego należą, w którego iurydykcyi okręgu, ów grunt szlachecki leży, do którego się ściąga wykonanie sądowego rozkazu.

§. XVII.

Zaden sąd, oprócz przypadków prawem pozwolonych niemoże sprawowania swojej iurydykcyi, na innego iakowego sędziego przenosić.

§. XVIII.

Od obydwóch sądów szlacheckich, iako też od dotąd trwających sądów ziemskich, poki spraw w nichże wiszących, i aż do ostatniego dnia sierpnia r. b. wprowadzonych, zupełnie nie osądzą Appellacya od wyroków, lub rekurs od uciążliwych rezolucyi, tylko do niniejszego Appellacyjnego Trybunału zakładana lub wytoczona być może.

§. XIX.

Od sądu zaś niniejszego Appellacyjnego Trybunału, rewizya lub rekurs, jeżeli wyrok lub rezolucya niższego sędziego jest ośmienną, do najwyższego Trybunału sprawiedliwości, w Wiedniu ustanowionego, zakładany być ma.

Dan w Krakowie dnia 5go Grudnia 1796 roku.

Zrady Cezarsko - Królewskiego Trybunału Appellacyjnego Gallicyi zachodniej.
Gottfried Hiersch, Sekretarz.

Z Londynu d. 3. Marca.

Dalszy ciąg Obrad Parlamentu.

P. Pitt to samo w niższej izbie w nosił co lord Grenville w wyższej izbie. Proponował aby sekretną kommisją wyznaczono, któraby długi banku i jego fundusze rozpoznała, i zaraz weszła w przyczyny wydanego niedawno od tajney rady rozkazu, aby banknoty równo z gotowemi pieniędzmi szły. Już publikum, rzekł, ma dostateczne dowody, iż zupełnie bankowi zaufać może, gdyż kilka tysięcy bankierów i kupców miasta Londynu obowiązali się banknoty zamiast gotowych pieniędzy przyjmować; lecz powinnością parlamentu jest temu publicznemu mniemaniu nadać sankcyą najwyższej prawodawczej władzy. Zalecał jednak aby przy rozpatrzeniu banku z największą ostrożno-

ścią postępowano, i tyle tylko publiczności oznaymiono ile kredyt narodowy i powszechny interes wymagać będzie. Ścisły obrachunek przychodu i wydatku banku, i summa wiele ma gotowych pieniędzy, nie mogą być z niektórych przyczyn ogłoszone; iednak tak potrzeba postępować, aby pewny stopień na którym bank spoczywa umiarkować. Gdy kommisya sekretna doydzie tego zamiaru, ciało prawodawcze jest na ow czas zupełnie usprawiedliwione do potwierdzenia ustawą gabinetowego rozkazu o wartości papierów.

W Historji ludu Angielskiego odezwa Królewska względem banknotów, rzekł P. Fox, jest wcale nową rzeczą. Ktokolwiek tylko papier zna, wie iż on nie ma pieniądza wartości; banknoty w ten czasby tylko swoją wartość miały, gdyby w każdym

momencie na gotowe pieniądze mogły być zamienione, i nie można tego nazwać nazwą, iak tymczasowem bankructwem ba. ku. Jeżeli już ministrowie do takiego nieszczęścia kraj przyprowadzili, to potrzeba było żeby przynajmniej ten sposób ulgi przez parlamentowy akt był zrobiony, nie żeby ministrowie tak samowolnie na własność się targnęli. Chociażbyśmy jeszcze raz tak piękną konstytucyą mieli, czczą formę i na papierze zostanie się: słowo Króla W. Brytani całą konstytucyą zniszczyło. Kiedy pomyśli na skutki tego gabinetowego rozkazu, drzącąka wszystkie inkjuty jego obeymuie, chociaż daleko mniej potrzebuie zdrzeć iak P. Pitt. Formalny kontrakt z wierzycielami kraju jest złamany; nawet prowizyą muszą w papierach odbierać, i w całym Londynie nie masz podobno nikogo aby za 1000 f. szterli: w banknotach zebrał gotowe pieniądze. W takim czasie, w żadney wojnie jeszcze Anglią to nieszczęście niespodkato, że by uf ość i wiarę łamała, i publicznemu kredytowi taki cios zadała; minister tak zimną krwią i bezczelnie tę rzecz bierze, iż niema się czym innym iak konieczną potrzebą zasłonić, coby był mógł roztropnością i dobrem gospodarstwem odwrócić. Aby nieć dobre mniemanie o banku, potrzeba dokładnie iego terazniejszy stan wiedzieć, dla tego niepozwała na sekretną kommisją; gdzie idzie o dobro całego ludu nie można ani ministrowi, ani bankowi zawierzać. Nalega opubliczne oskarżenie ministra skarbowego. Cóż może być kary godniejsze, iak że minister całego królestwa pieniądze areштуie i w rekwizycyą bierze? Nie jestże to dowodem iego niezdatności,

do piastowania publicznego urzędu? Nie dla tego, dodacie, że jest nieprzyjacielem ministra mowi, ale jedynie z miłości publicznego dobra. Chociażby bankierowie i kupcy miasta Londynu najlepszą chęć mieli do pokrycia ztego, i hazardowne przedsięwzięcie ministra wesprzyć chcieli, nie potrafią jednak dawnego kredytu nazad tak łatwo przywrócić. Ta tylko jeszcze słaba nadzieia pozostaie do przywrócenia go, jeżeli się w banku dostateczny fundusz pokaze, który każdemu powinien być wiadomy. Wszystkie sposoby iakich minister dotąd do podniesienia upadającego kredytu używał, nie udały się, i od jednego razu otwierają się ludowi oczy nad iaką przepaścią go postawiono. Ileż razy już nieprzyjaciel w zamęcie bankructwa nie był wystawiony; ale niestety karta się przewróciła. Nasi ministrowie nauczyli się od nieprzyjaciela wszystkich sposobów względem asygnatów, mandatów i przymuszoney pożyczki, mowi otwarcie, bo wielkość ztego nie cierpi zwłoki.

P. Bird zapytał się P. Pitta, czy prawda iż bank zatrudnia się wygotowaniem drobnych papierów i do 2 gwineów? P. Pitt natychmiast odpowiedział że bank dzień i noc zatrudnia się wygotowaniem drobnych banknotów, i że w krótcie do parlamentu w niesie, aby i te papiery pod sankcyą ustawy w cyrkulacyą weszły. Zaręcza jednak iż te tylko do pewnego czasu isc mają, i daie przyczyne, iż z niedostatku pieniędzy okoli znosci terazniejsze wymagają tego środka.

P. Dent wszystko terazniejszy wojnie przypisuje, którą lud iak on mowi, nie uznając żadnego testestwa przeciwko nam, rozpoczął. — Chyba najwyższego testes-

stwa, rzekł Ssheriden, bo względem nas Francuzi zapewne są iestestwem. Ale Przebog! pyta się, iakże minis tra więcey kosztować mogło przeciw takiemu ludowi woynę prowadzić, wszak więcey prochu nie potrzeba do zabicia ateusza, iak prawowiernego. (Tu wielkie przytyki P. Pitt daie.) Wielkie nieszczęścia, mowi daley, czasami ludzi rozumu pozbawiają; bo w tak straszney teraz kryzisie nie byłby tak słabych powodów minister przytoczył. Za pomnożeniem papierów przez wiele pożyczek, ubywało gotowych pieniędzy, i to kazde dziecię dost zedz może. Prawda iż dotąd banknoty równo z gotowemi pieniędzmi bez żadney trudności chodzą; ale gdy na miejscu dobrej woli przymus następuje, w ten czas inną rzeczy postać biorą. Radzono aby nie potrzebne kraiu wydatki obciąć; lepiej byłoby gdyby nawet ministrów obcięto, bo ci źródłem wszystkiego są złego, i gwałtownie swe ręce w własności banku zmaczali. Czyni dodatek do propozycyi, aby kommissya uradziła co potrzeba względem ostatniego gabinetowego rozkazu uczynić — Nakoniec wszystkie propozycye P. Pitta, adreś do Króla i ustanowienie sekretney kommissyi do roztrząśnienia stanu banku ustanowiono.

Z Tryestu d. 12. Marca.

Francuzi w Papierkich portach uzbrajają wciąż statki o 1 2 3 aż do 4 armat i od 30 do 50 ludzi, i nasze woły przez to niebezpiecznemi czynią. Kilka przeznaczonych tu statkow już zabrały; ale iak tylko Cefarskie szalupy i szebki na morze wyszły, nieudaie im się ich połow. Kilka ładownych winem i innemi towarami statkow były już w ich ręku, ale dościgną

wszy ich Cefarskie szalupy 3 im takowych okrętow odbiły. — Tu wszystkie woienne wygląda: teraz mamy tu 2 bataliony Hesso garnizonem, kroaci pilnią forpocztow i granic; obydwia szance i batterye są w obronnym stanie, i tak iesteśmy od napadu bezpieczni. Mowią iż Arcy Xię Karol dla zobaczenia poczynionych do obrony środków tu ziedzie, co powszechną radość sprawi. Jak tylko ten bohater z Wiednia do Włoskiej armii nazad powrócił, nie znamy tu żadnego niebezpieczeństwa, tak wielkie w nim jest zaufanie.

Z Włoch d. 1. Marca.

D. 21 lutego wieczor wystani kommissarze do robienia pokoju, do Rzymu nazad powrocili i przed kardynałem Busca wysiedli; tego samego wieczora z kardynałem Busca sekretarzem stanu udali się do Papieza, który kilka godzin z nimi rozmawiał. Nazajutrz rano d. 22. rozdano wszystkim kardynałom kopie traktatu i na wieczor kongregacją zapowiedziano. Tego samego rana przybyli tu Francuzki agent, Cacault, jenerał adiutant jenerala Buonaparte, Marmont i trzy kommissarze kunsztow Tuin, Bertholet i Monge. Pierwszy odebrał od kardynałow i wielu znacznych osób wizyty. Jenerał adiutant Jego S. list od jenerala Buonaparte przywiosł. Wielka kongregacja, która na wieczor wyznaczoną była, bardzo długo trwała, i kiedy się rozchodziła dowiedziało się, iż Jego S. z kollegium kardynałow traktat pokoju przyjął i zaratyfikował. Tego samego ieszcze wieczora rozesłano wiele kuryerow z tą wiadomością. Do Ferracina wysłano także połokryciem jazdy kilkanascie wozow dla przywiezienia ztam

ąd skarbow, które tam uwieziono. Wnocy przybył generał Colli zgtowney kwatery, a d. 23 Neapolitański poseł Xiążę Belmonte Pięnateli do Rzymu.

Tegoż dnia oznaymiono traktat pokoin, i lud do przyjacielskiego obchodzenia się z Francuzami zachęcano. — Zdaie się iż lud Rzymski nie był z tego pokoiu kontent, i powszechne szemranie musiało się dać slyszec, ponieważ kardynał Busca oznaymł rozkaz Oyca S. aby bank pożyczalny wszystkie zastawy od d. 11 lutego, na które więcey iak 15 paulow (zł. pol. 12) niepożyczono, właścicielom darmo powrocne były.

D. 24 lutego wyszedł drugi rozkaz, podług którego kościoły, klasztory, kolegie, akademie i pojedyncze osoby, czyświeckie czy duchowne, kraiove lub zagraniczne wszystko złoto i srebro które tylko posiadaią w trzech dniach do Papiezkiej mennicy bez żadney wymowki do stawic powinny. Nawet zastawione lub w depozycie złożone złoto i srebro w iakichkolwiek bądź tęku nie iest od tego rozkazu wyięte; sztucce stołowe i sprzęczki są jedynie wolne. Menniczne rewersy będą mogły bydź na kameralne obligacye na 5 procentow zamienione, i na zakup kameralnych dobr użyte. Złotnicy nawet połowę swego złota i srebra czy wyrobione lub niewinni dostawic; iezeli iest nowe i wcale nie używane będzie im za robotę o 1 uncvi paula zapłacone. Zastawione kosztowności iezeli na nie więcey iak 15 szkudow (zł. pol: 183.) wzięto w trzech dniach muszą bydź wykupione, bo w przeciwnym razie będą wzięte i właścicielowi tylko podług taxv zapłacone. Wszyscy inni posiadacze kosztowności są wezwani, aby

wszystkie podług taxy do banku pożyczalnego dostawili. Przeciw tym, którzyby temu rozkazowi niechcieli zadosyć uczynic, nayściślejsza rewizya i kary są przepisane.

Z Bononii d. 28. Lutego.

Mowią iż Papież w tajemnych artykułach traktatu pokoiu z Francją zrzekł się także prawa samowładności nad Bonewentem dla Króla obojga Sycylii.

Dotąd spodziewalismy się iż ustąpienie kraiove od Papieża będzie na rzecz nowej Cyspadeńskiej rzeczypospolitey; tym czasem nad spodziewane nasze dowiadujemy się, iż Papież swoich praw do Bononii, Ferrary i Romanii rzeczypospolitey Francuzkiej ustąpił. Należemy więc teraz do Francyi, i daleko ieszcze do niepodległości naszej rzeczypospolitey nowej. — Kraie które Papież Francyi ustąpił, dołożywszy do tego i Ankonę, czwartą część pozostałych mu się kraiove przenoszą. Ludność Papiezkich kraiove rachuią do 2 mill 220 do 240 000 dusz, a Bononia i Ferrara same do pół milliona ludności maią; Ankona liczy 12,000 mieszkańcow.

Nowa Cyspadeńska rzeczypospolita obrała sobie saydek za herb, w którym są 4 strzały na znak 4 prowincyy, z których się teraz składa. Około tych strzał ieszcze się prożne miejsce znayduie, iezeliby więcey krain do niey się przyłączyło: nad tym herbem iest obywatelska korona, a na okół napis: Rzeczypospolita Cyspadeńska

Dotąd Weneczykowie sami sobie panowanie na Adryatyckim morzu przypisywali; teraz podobno im będzie za przeczode. Generał Buonaparte wydał rozkazy a-

by w portach Ankonv, Revenna, Sinigaglia &c. w prędkości małe wojenne okręty wystawiono.

Z Bazylei d. 8. Marca.

Podług wiadomości z Włoch po zawar- tym pokoju z Papieżem Buonaparte częścią na wozach, częścią przymuszonem marszem większą część wojska które było przeciw Papiżowi, nad Po odesłał. Około 5000 zostanie się w Romanii i Ankonie, a reszta do głównej armii przeciw Cesa- rskim idzie. Główna kwatery Buonaparte go będzie w Wicenza lub w Padwie; w krotce potrzeba się między nim i Arcy Xię- ciem Karolem krwawej bitwy spodziewać. Cesaarska armia zmocnia się do 80,000 lu- dzi; Francuzka także znaczne posiłki o- debrała i będzie daleko liczniejszą jak w przeszłych kampaniach.

Papież jenerałowi Buonaparte przez Xcia Colonna szpadę i bukiet brylantowy oboje wielkiej wartości w podarunku po- słał.

Z Borzen d. 4. Marca.

Francuzi cokolwiek się daley znowu posunęli, Sower i Fleims osadzeni i stoja- cych tam Włoskich strzelców rozpruszyli; nawet z Sowerthal musiała się kompania strzelców umknąć nie mogąc od innych wojsk być posilkowana; Francuzi wszy- lko bydło z Sower uprowadzili, nawet kilku ludzi zabrali i do swego dawnego stano- wiska nazad wrocili. W miesiącach stycz- niu i lutym oprócz wojskowych umarło tu 200 ludzi; chorych w naszych okoli- cach do 700 ludzi rachują. W Trydencie i daley ku Roveredo jeszcze się gorze- ja ma dziać, gdzie i między Francuzami wiel- kie choroby pinują.

Z Vtch d. 2. Marca.

Francuzka kampania przeciw Rzymo-

wi jest w historyi wojennej naykrotszą, bo tylko trzy niedziele trwała.

Brzegi morza Adryatyckiego już są od kilku Francuzkich wojennych okrętów na- gabane, przeciwko którym Anglicy z fre- gatty wystali. Bwwszy wiec król Korsyki P. Elliot na fregacie Mierwa z Porto- Ferrajo odpłynął.

W Ankonie, gdzie wszystko na repu- blikancki sposob zaprowadzają, będzie o- bywatelska gwardya z 8 kompanij ustano- wiona. Nowa municypalność składa się tam z 15 członków. - Król Neapolitański zakazał wszelkiej komunikacyi między swemi poddaeniami i Bonończycami.

Z Nową sumoną, którą Francuzi od Papieża odbierają, rachują iż im Wło- chy dotąd w gotowych pieniądzech i żyw- ności do 350 mill. lwów przynieśli. - W Fiumie znajduje się bardzo wiele ludzi z krajów Papieżkich, którzy się tam nim po- koy nastąpił schronili.

Z Madrytu d. 23. Lutego.

Adiutant, który d. 14 t. m. liniowy o- kręt la Trinidad od 130 armat opuścił i w Ayamonii na ląd wysiadł, następujący tu rapport przywiozł: "Angielska flotta 16 liniowych okrętów mocna, poznawszy ze znakow d. 13 naszą flotę, szukała iey w uformowaney linii na drugi dzień. Wła- snie byli my uformowaniem się we 3 ko- lonny zatrudnieni, kiedyśmy nieprzyjacie- la spostrzegli, i w momencie jednę linią u- formowaliśmy. Anglicy nim nasza linia uformowana była, rozumieli iż nas z po- zytkiem mogą atakować; zaczęli atak i usiłowali przez naszą linią się prze- trzyć. W pewney odległości gdzie jeszcze linia nie była dobrze ścisniona, udało im się dwie- ma okrętami ją przerznąć; ale gdy reszta okrętów Hiszpańskich w dobrym porząd-

ku podpłynęła i znowu linią ścisnęły, te z okręty musiały się zwrócić i do swej tylny strażi powrócić. Przez ten manewr utracił nieprzyjaciel pomyslnosc wiatru, i zaraz powszechna bitwa się rozpoczęła, która dopiero w pół do piąty po południu cokolwiek zawieszona została; lecz wkrótce z większą natarczywością znowu się rozpoczęła, ale dla potraconych z obydwu stron masztów, już pelotonami szła. Nasz admirałski okręt był od 6 Angielskich okrętów atakowany, ale inne Angielskie okręty były także od naszych z przemagającą siłą atakowane. Aż do godziny 8 wieczor bito się jeszcze na wystrzał spistoletu; nie które okręty sam na sam walczyły i chciały jeden drugiego zatopić. Admirałski okręt la Trinidad ma 4 do 500 ludzi zabitych i ranionych i przez okręta S. Jozephe, S. Nicolas i Il Soverano z szkodku nieprzyjaciela został wyratowany i przez dwie fregaty do Kadyx zaprowadzony. Admirał Cordova udał się na fregatę Diana. O godzinie 11 w nocy słyszano jeszcze kanonadę i następujący dzień 15 lutego zapewne zwycięztwo dopiero zacyduie. W tym wieku niepamiętają zapewne podobney bitwy na morzu."

Mowią tu że zwycięztwo przy Hiszpanach zostało, i że najmniej uszkodzone okręty Anglikow do Lizbony ścigają. Dwa Angielskie okręty mają być zatopione, a 5 bardzo uszkodzonych. Dywizya od 4 okrętow pod admirałem Navia która jeszcze w Kadyx stała, natychmiast do wsparcia naszej floty popłynęła. (Lecz wiadomości pod d. 3 marca Londyńskie przeciwnie wszystko donoszą.)

Nim się ta flotta z Angielską pod admirałem Jervis podkłada, 8 Angielskich z

wschodnich Indyy kupieckich okrętow za biała i do Kadyx zaprowadziła. Pod sztogą tej floty transport amunicyi z Kartageny do Kadyx popłynął. Nim wyszła z Kartageny było już tam 11 armatnych szalup gotowych, z których dwie do Malaga, dwie do Alicate, a reszta do Kadyx przeznaczone były.

Doktor Silva, który elektryczny telegraf wynalazł, jest teraz zapomocą dworu zatrudniony wydoskonaleniem do większych użytkow tego wynalazku.

Z Konstantynopola d. 10. Lutego.

Przez nadzwyczajnego kuryera przyszła tu niespodziewana wiadomość, iż uzurpator tronu Perskiego teraz broń swoją przeciw Porcie obraca; z znacznym korpusem nad granicą Turecką stanął, i grozi od Bagdadu w padniemieniu do krajow Tureckich. Zdaie się iż ten uzurpator nie niemogąc z Rosyją nic wskórać, chce sobie na Porcie nadgrodzić; ale ta już przyzwoite kroki do upokorzenia go bierze. Będący tu od 2 tygodni Perscy deputowani są dobrze strzeżeni

Francuzki ambasador obywatel Aubert-Dubayet, tak daleko rzeczy przyprowadził, iż kompania Francuzkiej konney artylleryi już w służbę Turecką weszła. Kazdy artyllerysta będzie miał $1\frac{1}{4}$ czyli 70 parow (do zło: pol: 7); żołd iakiego żaden Turecki żołnierz nie bierze. Z początku chciano wcale dla każdego artyllerysty po $2\frac{1}{2}$ piastra na dzień. W ugodzie, którą o tę kompanię zawarto, jest między innymi warunek, iż każdy artyllerysta Francuzki powinien iednego Tureckiego artyllerystę uformować, któryby był w konney artylleryi biegłym. Wielu bardzo wątpi żeby Turcy do poięcia tej sztuki zdarnymi byli.

Tureyszy Rosyyski poseł P. Kotschu-

bey Reisseffendemu oznaymił, iż między dworem Petersburskim i Sztokolmskim zostały zawarte związki, przez które dobre porozumienie się między temi dworami tym nowniey utwierdzone będzie, i szczęśliwą spokojność na długie lata zabezpieczy.

W tych dniach tu z warztatu spuszczone i liniowy okręt i 2 wielkie fregaty. Szwedzki indyzyner, który dotąd kierował robotami w porcie, znaczną pensyą otrzymał. — Basza Widinski zbuntował się i wiele innych baszów się do niego przyczepiło; okolice gdzie oni swoje niazdy czynią bardzo wiele cierpią. Z strony Porty nie widać ieszcze żadnych przygotowań do poskromienia tych buntowniów.

Z Moguncyi d. 11 Marca.

Francuzkie armie Sambry i Mozy, Renu i Mozeli wielkie teraz poruszenia czynią: ze wszystkich stron przechodzą wojska do Kayserlautern, Speyer, Bingen, Kreutznach &c. Lewe skrzydło armii Renu i Mozeli złączy się w okolicach Kirheim Polanden z armią Sambry i mozy; to lewe skrzydło, którym jenerał St. Cyr kommanderuje, zostało z dywizyami zmocnione. Szrodek stoi w okolicach Landau, Germersheim &c. i jenerał Dubem nim kommanderuje; lewe skrzydło, którym tym czasowo jenerał Dufour kommanderuje rozciąga się od Lauterburg aż do Huningen. Jenerał Desaix całą armią Renu teraz kommanderuje, ale pod kommandą jenerała Moreau stoi, który wszystkie działania tej armii tak iak armii Sambry i Mozy pod jenerałem Hoche układa. Jenerałowie Ferrino i Tarreau zostali w Paryżu użyci. D. 17 t. m. 10 jenerałów Francuzkich w Alzey miało wojskową radę. Feldmarszałek leitnant Mack w przód się z jenerałem

Latour, Kray i Werneck, ten ostatni iest do Włoch przeznaczony, rozmowi, potym dopiero całą linią wojsk Cefarskich obiedzie. Przy Oppenheim mają Cefarscy do zrobienia mostu na Renie przygotowania czynić, i wiele wojska w tamte strony przeznaczono.

Z Frankfurtu d. 11. Marca.

Wszyscy bawiący się tu Cefarscy oficyerowie odebrali rozkaz naypoźniey na dzień 15 t. m. przy swych chorągwiach się znaydowania. Niektórzy utrzymują iż feldmarszałek leitnant Mack na wyższym Renie poydzie zaczepnie. Drudzy mówią bardzo o pokoju między Francją i Austryą. Francuzi przynaymniej pomimo ich zwycięstw bardzo sobie życzą z tym mocarstwem osobny pokój zawrzeć.

Z demulowanie Huningen szanću kosztuie Cefarskich przeszło 30,000 Ryńskich; do 100 centnarów prochu tam zepsuto. Listy z Strazburga mówią, iż zlecenia, które jenerał Pichegru nie dawno od dyrektoryatu odebrał, są dyplomatyczne i ściągają się do pokoju z Austryą, tak iak dawnoicy jenerał Clarke był umocowany.

W okolicach Bazylei zawarte przy kapitulacyi Huningen między Austryakami i Francuzami zawieszenie broni, zostało ieszcze na miesiąc przedłużone.

W Kolonii pracują Francuzi żywo w arsenale; w Mülheim na niższym Renie stoi ieszcze zawsze z Cefarskich i Francuzów złożona neutralna kommanda, i żołnierze w naywiększey zgodzie z sobą żyją. Pogłoska iż przy armii Rzeszy tylko Czeski i Austryacki kontyniens zostanie, a reszta armii Cefarskiej na wyższy Ren poydzie, ieszcze potwierdzenia potrzebuie.

GAZETY KRAKOWSKIEY

 W E S P Z O D E J D N I A 29 M A R C A 1797.

Z Paryża d. 9. Marca.

Zapewniają, iż deputowani Papieża z prośbą aby iz d. tutejszy iak naysprzedzey zawarty z Papieżem pokój ratyfikował, tu iuz przybyli.

O działaniach naszej Włoskiej armii w Tyrolu i oa granicach Austrii, w dawney kwaterze Loreto pod d. 14 lutego następujący urzędowny dziennik wyszedł:

Dziennik Armii w Tyrolu.

Dnia 6 lutego jenerał Beillard atakował chłopów i korpus regularnego wojska, które między Saverio i Besotto stało; ze 30 ludzi legło na placu, reszta się cofnęła. Dnia 7 lutego jenerał Murat spędził nieprzyjacielskie forpoczty z prawego brzegu Adygi i wieś Deranboro opanował, gdzie 237 ludzi, między którymi jest 5 oficerów w niewolę zabrał.

Podpisano Berhier.

Obywatel Kerguelin, z wielkich wiadomości w Marynarce znany i który nieda-

wno historią morskich wojen między Francya i Anglią wydał, w tych dniach do wieczności się przeniósł.

W tych dniach aresztowano wiele osob, u których fałszywe billety rządu dostrzeżono.— Znany Lally-Tolendal wydał niedawno pismo pod tytułem: *Defense des Emigrés Français* (Obrona Francuzkich emigrantów.)— Deputowany Chenier poiedynkował z niejakim Kerboux, który go obraził; ostatni jest śmiertelnie ranny.

Gdy d. 6 rada 500 uradziła do dyrektoryatu poselstwo, względem galerowych więźniów, których iako zbodniarzy w klasie żołnierzy umieszczono i do wylądowania do Anglii wysłano, rzekł z tej okazyi Dumolard: "Pytam się czy dyrektoryat może dekretowanych od kary, na jaką sobie zasłużyli samowładnie uwolnić? Znajduję w tym naruszenie konstytucyi i sprawiedliwości. Konstytucya zadeklarowała, iż kto chce honor mieć służenia oj-

Oczywiście, musi być Francuz; lecz galerowi więźnie nie są ludzie, którychby z naszymi republikańskimi hohaterami użyć można było. Podobny szrodek jest podług mnie prawom narodu przeciwny, i jest przeciwko moralności. Niechaj Anglia takich chce przeciw nam używać sposobów, godność Francuzkiego narodu zabrania podobnych kroków. „Niektóre członki wołali aby względem tego poselstwa do porządku dniowego przystąpić. —” Nie, odpowiedział Doulet, taki porządek dniowy byłby przeciwko honorowi ciała prawodawczego. Wiem iż Anglia niesłychanych rzeczy przeciw nam używała, i teraz jeszcze zabrania Cesarzowi przez swych emisaryuszów uczynienia z nami pokoju; lecz postępujemy sobie wspaniale. Bank Angielski jedyna podpora rządu Angielskiego już upada, i wszystko nam zapowiada upokorzenie prędkie dumy Angielskiej i obalenie jej siły. „

Trzecia część członków, które d. 21 marca z ciała prawodawczego wystąpią, jest już przez los oznaczona. Wielu deputowanych, którzy wychodzą są z partii gory. — Wyznaczona komisya do roztrząśnienia tych ustaw, które się konstytucyi przeciwia składa się z 5 osob. — Mandaty stoją dziś i list: 13 S.

Z teraz donoszą pod d. 27 lutego, co następuje: „Kapitan okrętu le Vautour, którego obywatel Castagnier z oznajmieniem o małej eskadrze, na której się galerowi więźniowie i złodzieje Tyberout, którzy na długie więzienie skazani byli, znajdują, tu przybył. Podług jego wyznania wylądowanie w 6 godzinach przy Milfort i Pombroke szczęśliwie skutecznie zostało, i na pobliskie miasta kontry-

bucyą w żywności, furazach i pieniądzach nałożono. Wylądowani 1200 ludzi, na których czele generał Tate znajduje się, już tak szczęśliwi byli iż potrzebne konie dla jazdy sobie zaraz przysposobili, i do transportowania broni &c. potrzebne wozy w rekwizycyą wzięli. Kapitan okrętu Vautour zapewnia także iż w drugim miejscu 1200 ludzi wylądowało. (Późniejsza jednak listy z Anglii zbija tę wiadomość.) To wylądowanie nie mało Anglików zadziwi, i nie będą wiedzieli co mają o wyprawie obywatela Castagnier sądzić. Obydwie fregaty wylądowawszy tych ludzi, nazad popłynęły, i zapewne się do Dunkierki udadzą. „

Dzisiejszy Redaktor donosi pod artykułem z Anjuez, ale nie urzędownie, że Angielska flotta admirała Jelvis, po bitwie d. 14 lutego zamysliła do Lizbony się udać, i że Hiszpański rząd wydał swej flocie rozkazy aby za nią poszła i w tamtejszym porcie ją spaliła.

Wczoraj deputowany Treillard i nie-niem skarbowej komisyi zdał radzie 500 rapport o stanie przychodów i wydatków na rok teraźniejszy 5 rzeczypospolitey. „Ogółem wszystkie wydatki, rzekł są na 1000 mill: list: wyrachowane; 450 mill: na zwyczajne a 550 mill: na nadzwyczajne wydatki. Zwyczajne wydatki dla ciała prawodawczego 6 millonow 719,345 listrow i 1½ miliona dla dyrektoryatu, potym dla ministrów, trybunałów &c. razem 277 mill: wynoszą, tak iż od zwyczajnych wydatków 450 mill: jeszcze się 183 mill: zostanie. Dla dożywotników i na pensye potrzeba 245 mill: więc niedostaje do powyższych 183 mill: jeszcze 62 mill: Lecz komisya podchlebia sobie iż nie dostawanie wnet znakuie, ponieważ wiele doży-

wociów i pensy emigrantom &c. należą. Nadzwyczajne wydatki na 550 mill. oznaczono; zwiększenie lub zmniejszenie się ich, od wniennych zdarzeń zależy.— Po zakończeniu tego rapportu, Monnot różne nowe podatki, narodową lotteryą &c. proponował.

Dyrektoryat wydał do mających się na dniu 21 marca otworzyć pierwiastkowych zgromadzeń, od wszystkich dobrze przyjętą odezwę, w tej treści:

”Nadchodzi moment w którym odmienicie w części różne konstytucyjne władze. Ci których wasze głosy oznaczają, między waszemi reprezentantami, urzędnikami i sędziami zasięda: powierzycie im staranność o wasze życie, o wasze majątki, o waszą wolność. Zbawienie rzeczy pospolitej i najeżywsze prywatne interesa wasze, wymagają w tym wyborze zupełnej waszej staranności. Niedajcie się intrygom uwodzić, które wszystkiego używają dla odstraszenia dobrych obywateli, a oddania całych elekcyj w ręce nieprzyjaciół spokojności publicznej. Umieyćie rozpoznać skromną cnotę i wybieraycie ludzi stale dó utrzymania konstytucyi roku 3 przywiązanych. Losy Francyi od tej konstytucyi zależą: już ona sama podała sposoby do usmierzenia burz w których się zrodziła, do zapewnienia osobistej spokojności obywatelów, do zjednania rzeczypospolitej ważnych alliantów, i pomimo należenia pozostałych iey nieprzyjaciół, ieszcze jest ona zakładem i rekoynią trwałego i chwalebego pokoiu; ale usunąwszy tę konstytucyą nowe tylko rewolucye, tyrania i zemsty przewidywać można. Wyktórych przymioty ziednają wam ufność współobywatelów, bacznij

na dobro oyczyzny i wasze bezpieczeństwo, nie odmawiyacie podłym nie przyjęciem urzędów, na które będziecie wezwani, nie zostawiyacie ich ludziom nieczemu, a może najeżybezpieczniejszym nieprzyjaciółom porządku i wolności. Przyjmijcie te szanowne urzędy, które utwierdzenie konstytucyi có dzień mniej trudnemi czyni, i bądźcie pewni iż głos współżyjących i potomności z wdzięcznością wspominać będzie obywateli poświęcających się szczęściu królowemu, przez przyjęcie ciężaru publicznych urzędów przyaoszających im zaszczyt. Francuzi! Dyrektoryat wykonawczy wskazał wam obowiązki wasze, on swoich dopełni i niepodległość zgromadzeń waszych świętobliwie będzie utrzymać. Chcieycie tylko, a elekcyje teraz nieysze wykopią grób wszystkim fakcyom, przyspieszą zewnątrz pokoy, a wewnątrz będą zakładem bezpieczeństwa osobistego i szczęśliwości publicznej.”

Z Grodna d. 13. Marca

My Paweł pierwszy &c. &c. Oznaymujemy całemu Narodowi.

Od samego wstąpienia naszego na dziedziczny nasz Imperatorski tron, położyliśmy My sobie za regułę postrzegać i koniecznie wymagać, aby każdy z wiernam poddanego narodu zachował się w granicach powołaniu i stanowi iego przepisanych, wypełniając swoje obowiązki, a unikając wszystkiego, coby onym było przeciwnym i naruszało porządek i spokojność w społeczności. Teraz dochodzi nas wiadomość, iż w niektórych guberniach chłopci wychodzą z winnego posłuszeństwa swym panom, uroiwszy sobie, iakoby oni mieli być swobodnemi, upor swoj i zuchwałość posuwają do tego stopnia,

iz przestroǳ i upominania od zwierzchnictw wladz, od nas ustanowionych poiać niemoga. Lituiac się miłosiernie nad takowemi z drogi prawdy zbaczaiącemi i rozumiac w tym winę bardziej omamienia uwodzacych się fasztywemi namowami i wieściami od ludzi proźniakow, z powodu lekkomyślności, czyli też upatrzzonego zysku, rozsiewanemi. Raczylismy My uprzedzaiac wszelkie gwałtowne sposoby, na ukrocenie podobnuy zuchwałości, ciagnące zwyczajnie za sobą same nieszczęśliwe i niszczące dla uporczywych skutki, użyć srodzków łagodnych i ludzkości naybuzszych. Dla czego monarszym i oycowskiem głosem naszym wzywamy wszystkich i kaźdego, aby się zwrocili do winnego prawu i wladzy posłuszeństwa, wiedzac iż prawo Boskie naucza posłusznym bydź wladzom zwierzchniczym, z ktorych żadney niema, któraby od Boga ustanowiona nie była. Rozkazuiemy, aby wszyscy chlopi zachowuiac się spokojnie w dawnym swoim stanie, posłusznymi byli swym panom w daninach, robociźnie, słowem: w powinnościach poddańskich

wszelkiego rodzaju, pod nieuchronną, podług surowości prawa karą, za przestęstwo i swawolę. Kaźdy rząd, wladza i zwierzchnictwo, pilnuiac spokojności i porzadku, w części mu powierzoney, powinien w przeciwnym przypadku dawać pomoc i poddanych, którzyby się wazyli bydź nieposłusznymi i okazać się zuchwałymi, oddawać pod sąd i karę wedle prawa. Duchowni, a naybardziej plebani są obowiazani przestrzegac swych parafian, na przeciw fasztywym i szkodliwym wieściom i gruntowac onych w dobrych obyczaiach i posłuszeństwie ku swoim panom, pamietaiac, że za nieczulość o trzodzie im powierzoney, nie tylko na tym swiecie odpowiedzą swym naczelnikom, ale i w przyszłym życiu winni będą zdać rachunek przed strasznym sądem Bozym, za szkodę z niedozoru ich wyniknac mogącą. Dat w Petersburgu stycznia 29 dnia 1797 roku.

Autentyczny podpisany własną Jego Imperatorskiej Mości ręką tak:

Paweł.

D O N I E S I E N I A.

Ze strony C. K. Dyrekcyi solney Galicyjskiej wiadomo się czyni iż licytacya wszystkich galerow w roku teraźniejszy z solą do magazynow nad wisłanych spławiac się mairacych, d. 15 marca odprawiac się mairacy do d. 13 kwietnia roku bieżącego odwleczoną została. Ktoby sobie więc życzył takowe licytowac, niechay się w tym dniu w kancelaryi urzędu Podgurskiego defluitacyi solney, znajduie, które więcej daiącemu z warunkiem złożenia czter: zł: 400 kaucyi i przyjeciem na siebie obowiazku płacenia gotowizną w kursie Celsarskim raz na zawsze ile tylko galerow solą będzie naładowanych wypuszczone zostaną.

Urodzeni Michał i Franciszek Tomiccy bracia rodzeni, chcąc się dowiedzieć o życiu Michała Tomickiego stryia swego rodzzonego, który ieszcze przed rokiem 1753 z Woiewodztwa przedtym Krakowskiego oddalił się, oraz o pozostałych może naturalnych jego sukcesorach. Upraszaią wszystkich, ktorych nieysza odezwa doyc może, aby o potrzebny już powyższy wiadomości, do kantoru Gazety Polskiej Krakowskiej doniesienie swoje uczynić raczyl, gdy w razie niebędących już przy życiu rękwirowanych osob, sami wraz z siostrami, substancyi po Michałe Tomickim, iako rodzonym stryiu pozostałym, dopominać się będą mieli prawo.